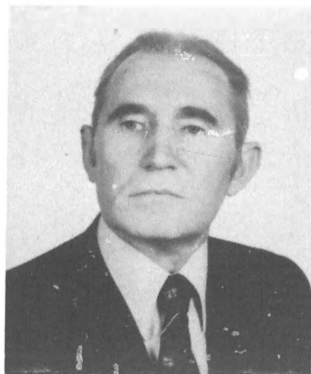

Véleményem szerint

**NÉMETH
G. BÉLA**
az Egyetemi
Könyvtár
főigazgatója
akadémikus

az a sorozat, amelyet néhány esztendeje, rendszerint vasárnap délután láthatott a közönség a képernyőn a régi magyar könyvtárakról, az egyik legnagyobb művelődési haszonnal megalkotott sorozat volt. Diplomások éppoly szívesen nézték, mint akik szakiskolát vagy azt sem végeztek. A könyvtárosok pedig, akik nyilván sok mindent tudtak a vetítettekről, bizonyosan nagy örömmel, sőt nem kis „szakmai” büszkeséggel is fogadták ezeket az adásokat. Ha hivatásuk, foglalkozásuk szépsége és fontossága, nehézsége és áldozatossága családjuk, környezetük, közösségük számára eddig is világos volt, most még inkább megemelkedett rangban és jelentőségben. A műveltség legősibb és legmaibb, legdemokratikusabb és legelőkelőbb tűzhelyeinek őrzői ők — fogalmazhatták meg a „szakmán” kívüli nézők is, ha van némi hajlamuk a pátoszra.

Mit nyújthat egy-egy ilyen óra, miért adhat többet mint annyi más művelődési célzatú műsor? Aki könyvek történetéről szól, okvetlenül szól írójuk életéről, világáról, környezetéről, de nyomdászuk, kiadójuk, kereskedőjük, megrendelőjük életviszonyairól, sikereiről vagy bukásairól is. S ha, mondjuk, egy 19. századi vállalkozó útja tele van izgalmas és karakterisztikus fordulattal, mennyivel inkább tele van a könyv hőskorának vállalkozójáé. Aki meg könyvgyűjtőről vagy éppen könyvtáralapítóról szól, az illető kor egész univerzumát föl kell, hogy idézze. Milyen volt az alapító vagyoni helyzete, műveltsége, világnézete, társadalmi képe? Csak a maga dicsőségére, vagy

csak a maga épülésére gyűjtött-e könyveket; saját hiúságából építtetett díszes könyvtárszobát, könyvesházat, vagy városa, vidéke, vallása, nemzete, társadalmi rétege emelésére igyekezett mind több embernek hozzáférhető műveltségforrást teremteni? Iskoláztatás, társasélet, tudományos állapot: mind-mind sorra kell, hogy kerüljön, mégpedig nem csupán elvontan, hanem többnyire nevezetes történeti személyekhez kapcsolódva.

Valóban, mennyi szép és érdekes vidéket, várost, épületet, bútort, festményt láthatott a közönség ezeknek az adásoknak a során! S mindezt *Keresztury Dezső* tárgyyszerű, de közérthető, komoly szavú, de könnyed hangvételű, szépen formált, de közvetlen beszédű kísérőszövegeivel értelmezve, magyarázva.

Most új szakasz indul a sorozatban új „be-mutatóval” — e sorok írójával. Az állami tulajdonban levő nagy könyvtárak után az első menetben a nagy egyházi és iskolai központok gyűjteményei kerülnek a képernyőre. Szalagon, tekercsen van immár a kalocsai érseki és a pécsi püspöki (a mai egyetemi) könyvtár. Majd az esztergomi primási, aztán a Ráday utcai nagy református gyűjtemény következik. Az egykori selmecbányai főiskola (most Miskolcon levő) könyvtárát a soproni evangélikus liceumé követi. Reméljük, szeretnénk remélni, hogy a határainkon kívül eső régi magyar bibliotékákból és archívumokból is minél több jut majd a nézők elé. Sőt, azok közül is a legfontosabbak, amelyek nem magyar alapításúak, és keletkezésükkor sem magyar karakterűek voltak, s nem is az egykori ország területén vannak, de igen értékes és igen jelentős számú magyar dokumentum is található bennük — például a bécsi nemzeti könyvtárban.

A sorozat hűséges marad bevált formáihoz, bár az új kéz óhatatlanul hoz némi változást is; például több helyi szakembert igyekszik majd megszólaltatni. Reméljük, a módszerbeli újítások múltunknak, örökségünknek többretű, még gazdagabb ismeretéhez segítik a nézőket.